

EHL-İ BEYT KAVRAMI ÜZERİNE...

Prof.Dr. Faruk Ömer FEVZÎ*

Çev:Dr. M.Bahaüddin VAROL**

Lafız olarak, "Ehl-i Beyt" veya "Âl-i Beyt", gerek İslam'dan önce gerekse İslam'dan sonra farklı tanımlama ve yorumların yapıldığı esnek bir kavramdır.

Ehl-i Beyt kavramı tarihi kök olarak, İslamdan önceki dönemlerden kaynaklanır. O dönemlerde belirli bazı kabile kolları, "ilahlar evi" (Beytü'l-Âlihe = Putların bulunduğu mâbed)' den sorumlu olmaları sebebiyle bazı dînî ve kudsî sıfatlara sahiplerdi. Bu kudsî görev, verâset yoluyla aynı kol üzerinde nesilden nesile aktarılan bir görev idi. – Hereditary Sanctity- .Yine bu kabile kolları sahip oldukları bu görev (Sedenetü'l-beyt=ev koruyuculuğu) sebebiyle, aşiretler ve kabileler arasında yüksek bir dînî mevkiye sahip oluyorlardı.

Zaman içerisinde bu dînî mâbed (beyt) sorumluluğu Araplar nezdinde farklı kavramlarla irtibatlandırılmıştır. Bu irtibatlandırma, genellikle kabilenin siyâsî ve askerî önemli şahsiyetleri için kullanılan "Şeref" kavramı ile olmuştur. Bu da asâlet ve seçilmiş neseb anlamına geliyordu.

Tarih kaynaklarımızda bulunan bazı rivayetler, gerek İslâmî dönemde gerekse cahiliye döneminde, bu iki mefhum olan "beyt" ve "şeref" kavramlarının birbiri ile irtibatlandırıldığına dair bilgiler vermektedirler. Ev koruyuculuğu anlamını ifade eden "Sedenetü'l-beyt", çoğu zaman siyâsî ve askerî idareden sorumlu olan kabilenin ileri gelen kişiler için kullanılıyordu. Diğer bir ifadeyle "ehlü'ş-şeref" yani şeref sahibi kimseleri tanımlıyordu. Bu hususi sıfatları ifade eden cümleleri bazı neseb kitaplarında da görmekteyiz. Şöyle ki;

"Beyt ve Şeref onlardadır" (Fihim el-Beyt ve'ş-Şeraf)

"Saygı sahibi ve beyt idarecisi" (Ehlü'l-Hürme ve Vülâtü'l-Beyt)

"Basradaki Rebia'nın beyt'i bir kulak vazifesi görüyor idi."

Diğer bir tarihî rivayet ise şöyledir. Kufe'de bulunan Muhtar b. Ebi Ubeyd es-Sekafi, Hicaz'da halifeliğini ilan eden Abdullah b.Zübeyr'e biat etmekte tereddüt ettiğinde, birisi ona şöyle demişti: "Sen öyle bir kimse ile karşı karşıya

* Ürdün Âl-i Beyt Üniversitesi Tarih Bölümü Başkanı. Makale, "ez-Zehrâ" dergisi, 1995 yılı, 2.cilt, 9.sayıdaki arapça metinden terceme edilmiştir.

** Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam Tarihi Araştırma Görevlisi.

kaldın ki, Kureyş ve Ensardan tüm Arap evleri ve şeref sahipleri ona biat noktasında biraraya gelmişlerdir. Ehl-i beytten kimse kalmamış, onların liderleri ve reisleri gelerek ona biat etmişlerdir."(İbn Sa'd, et-Tabakat,I/82)

Miladi V. yüzyıl ortalarından itibaren (Yaklaşık M.440), Rasûlullah'ın büyük dedesi Kusay, Mekke'de Huzâa'nın elinde olan siyasi idareyi onların elinden almış ve bütün Arap kabilelerini kendi liderliği altında toplamayı başarmıştı. O dönemde Kabe'nin etrafında her kabilenin bir evi bulunuyordu ve bu evler içerisinde Kureyş ismi meşhur idi. Kusay, Kabe'de cârî olan dînî işleri yeniden ele alıp düzenleme hususunda sorumlu tutuldu. O, bu konuda , kabilelerin ilahlarını sırayla birer yıl süre ile öne çıkarma hususunu ortaya koydu ve onu bir âdet olarak devam ettirdi. Bu uygulama Mekke'yi kabileler arasında dînî alanda meşhur bir konuma getirdi. Bu düzenleme uygulamalarını, diğer bazı siyâsî ve dînî vazifelerin düzenlenmesi takip etti. Bu noktada sikâye, rifâde, sidâne, livâ ve nedve vazifelerinin tümünü kendi elinde bulundurduğu için Kusay, "Mücemma" lakabı ile anılmıştır. Bu vazifeler , önce hacıların su ihtiyacının karşılanması, ikinci olarak yemek hazırlanması, üçüncüsü kabenin koruyuculuğu , dördüncüsü askerî idare, sonuncusu ise siyâsî idare idi. Bunların tümü dînî-siyâsî görevleri oluşturuyordu. İşte bundan dolayı tarihî rivayetler Kusay'dan; "O beyt ve şeref sahibi idi" şeklinde bahsetmektedirler. (İbn Hişam, es-Sira, I/82)

Mekke'de bu görevler, Kusay'dan sonra, Kusay'ın evlatlarının elinde devam etti. Ancak, ondan sonra bu vazifelerin ifâ edilmesi hususunda Benî Abdiddâr ve Benî Abdimenâf arasında anlaşmazlık zuhûr etmiş, neredeyse savaş noktasına gelmişlerdi. Ancak neticede bu görevlerin kabileler arasında taksim edilmesi noktasında anlaşmışlar, Benî Abdimenâf sikâye ve rifâde, Benî Abdiddâr ise hicâbe, livâ ve nedve görevlerini üzerlerine almışlardı. Bundan sonra rivayetlerde Abdimenâf için, "Onda beyt ve şeref vardır" tanımlamasına rastlamaktayız.

Abdimenâf'ın evlatları olan Hâşim ve Abdişems arasında da bir rekabet vardı. Bu çekişme Hâşim ve kardeşinin oğlu Ümeyye arasında devam etti. Ne var ki, 'Beyt' yani rifâde ve sikâye görevleri babası Abdimenâf'dan Hâşim'e intikal etmişti. Nitekim bazı rivayetler "Hâşim'de çoğunluk ve şeref vardı" diyerek buna işaret etmektedir. Bu dönem içerisinde ticaretin gelişmesi ve genişlemesi, Benî Abdişems'in durumunu iyileştirmiş, toplum içerisinde iyi bir yer edinmesini sağlamıştır. Ancak bu duruma rağmen Abdimenâf'ın Hâşimî kolu, hacılara hizmet sorumluluğunu üzerine almış ve sahip olduğu cömertlik

ve keremiyle sosyal alandaki üstün yerini muhafaza etmiştir. Abdişems'den sonra oğlu Ümeyye, bir çok oğul ve mal sahibi olmasıyla nüfuzunu artırmıştı. İşte bu Benî Ümeyye ile Benî Hâşim arasındaki ilk karşı karşıya gelme idi.

Hâşim'den sonra sikâye ve rifâde görevleri kardeşi Muttalib'e geçmiş, ondan da kardeşinin oğlu olan Abdülmuttalib b. Hâşim'e intikal etmişti. Abdülmuttalib dinî ve siyâsî sorumlulukları beraberce üzerine almış, Mekke de onun liderliğini kabul etmişti. Diğer taraftan, habeşilerin savaş girişiminin başarısızlıkla sonuçlanması da, Kureyş'in ve Beni Abdülmuttalib'in prestijinin artmasına sebep olmuştu. Öyle ki, Araplar onlar için: "Allah dotları onlarla savaştı ve düşmanlarına karşı erzakları onlara yeterli oldu. Bu şekilde onlar, Harem'in yüceliğini itibarını ve kutsiyetinin artırdılar" demişlerdir.

Kureyş kendisini "Ehlü'l-Haram" ve "Ehlullah" şeklinde isimlendiriyordu. Harem'in sahip olduğu kutsiyet ve yüksek mevkii, Mekke'de bütün dinî kutsiyeti kendisinde toplayan Kureyş'i de içerisine almış oluyordu. Bu noktada Kureyş'in isimlendirildiği diğer bir isim de, dine bağlılığı ifade eden "Ehlü'l-Hums" idi.

Abdülmuttalib b. Hâşim'in vefatından sonra haremdeki dinî vazifeleri, oğlu Ebû Tâlib (Abdimenâf) üstlendi. Ancak o, bu vazifelerin hepsini yerine getiremeyince, sikâye görevini kardeşi Abbâs'a verdi. Bu esnada Benî Ümeyye, başlarında Ebû Süfyân (Sahr b. Harb. b. Ümeyye) olduğu halde siyâsî ve iktisâdî nüfuzlarını artırıyorlardı. Onlar, Benî Hâşim'e karşı Benî Mahzûm ile birtakım ticarî ilişkilere giriyorlar ve onlarla yardımlaşıyorlardı. Bu yardımlaşmanın daha sonraları Rasûlullah'a karşı da devam ettiğini görmekteyiz.

Geçen süre içerisinde, dinî ve siyâsî Kureyş evlerinden (Kusay ve Abdimenâf) gelmesi itibariyle, Kureyş'in gerçek temsilcisi olarak kabul edebileceğimiz Benî Hâşim, İslam'a yakın olmuştur. Diğer bir ifadeyle onların varlıkları, Mekke haremî (Beyt) ve siyâsî idare (Şeref)'e dayanıyordu. Bu itibarla, aynı kaynaktan (Kusay-Abdimenâf) gelen ve siyâsî ve askerî idâreyi eline geçiren Benî Ümeyye ile aralarında şiddetli bir rekabet çıkmıştı. Benî Ümeyye o anda henüz dinî liderliği (sikâye ve rifâde) eline geçirmiş değildi.

İşte bu esnada, sadece Benî Ümeyye için değil, aynı zamanda onun dışında bulunan Benî Mahzûm ve diğer kabileler için de büyük bir sürpriz ortaya çıktı. O anda Benî Ümeyye ve Benî Mahzûm, siyâsî idarede çoğunluğa sahip oldukları gibi, bol mal sahibi de idiler. Bu sürpriz Hz. Muhammed (s.a.v)'in ilâhî vahiyle yeni İslam risâletini müjdelemesi idi. Benî Ümeyye ve diğerleri bunu kendi siyâsî hakimiyetlerine ve liderliklerine karşı direkt bir tehdit olarak görüyorlardı. Bunu, Ebî Cehl'in kardeşinin oğlu Velid b. Muğîre el-Mahzûmî'nin

şu sözlerinden çok açık bir şekilde anlıyoruz: "Bu Kur'an, Mekke'nin ulusu olan beni veya Taif'in ulusu olan Urve b. Mes'ûd'u bir kenara bırakıp da Muhammed'e mi incekmiş?" (İbn İshak, es-Siyer ve'l-Meğazi, 191)

Beni Ümeyye'nin lideri olan Ebu Süfyan, dini bir takım sebeplerin yanında ifade edilen bu siyasi sebepler yönüyle de bu yeni harekete karşı duracaktır. Çünkü böyle bir durumda Beni Abdülmuttalib b. Haşim siyasi liderliği ele geçirecek "Beyt" ve "Şeref" olgusunun her ikisine birden tekrar sahip olacaktı.

İşte İslam'ın ortaya çıktığı dönemde durum böyle idi ve bundan sonra Benî Hâşim, Hz.Muhammed b. Abdullah b. Abdülmuttalib b. Hâşim'in şahsında siyâsî ve dînî liderliği tekrar ele geçirmiş, "beyt" ve "şeref" olgusu da onların potası içerisine girmişti. İnsanlar da onların yüksek mevkiini kabul ediyorlardı. O'nun vefatından sonra ise, bazı kimseler hilâfetin kendi hakları olduğu, diğer bir ifadeyle, Rasûlullah'ın vefatından sonra İslam ümmetini yönetme hakkının kendilerine ait olduğu iddiasıyla ortaya çıktılar. İşte bu noktada, "Ehl-i Beyt" kavramı çevresinde büyük ihtilaflar ortaya çıkmış ve bu kavramın, Benî Hâşim'in kollarından hangisini içerisine aldığı veya kimin gerçek Ehl-i Beyt olduğu noktasında sorular sorulmaya başlanmıştır.

Ehl-i Beyt için bizzat Benî Hâşim içerisinde birtakım farklı tanımlar yapılmıştır. Fâtıma evladından olan Alevîler (Ali Evlâdı), sadece kendilerinin Ehl-i Beyt olduklarını ileri sürerek, kendileri dışındakileri yani, Fatımîler, Tâlibîler ve Abbâsîler'i Ehl-i Beyt dairesi dışında kabul etmişlerdir. Bundan daha da ötesi, Âl-i Hüseyin b. Ali, Âl-i Beyt'ten maksadın sadece kendileri olduğunu, bu noktada Âl-i Hasan'ın bile Ehl-i Beyt dairesinde olamayacağını savunmuşlardır. Ancak bu, bizzat Zeyd b. Ali Zeynelabidin tarafından reddedilmiş ve amcaoğulları Âl-i Hasan'ın da Ehl-i Beyt olma noktasında haklarının bulunduğu kabul edilmiştir.

Diğer taraftan Abbâsiler, kendilerinin gerek İslam'dan önce gerekse İslam'dan sonra "Hakku'l-Hürme" ve "Beyt" olarak isimlendirilen Kabe'deki bu dinî görevleri (sikâye-rifâde) sebebiyle kendilerini Ehl-i Beyt olarak görmüşlerdir. Buna ilave olarak Abbâs, Hz.Peygamber'in amcası idi ve babasının vefatından sonra da ona babalık yapmıştı. Yine Hz.Peygamber vefat ettiğinde de o hayatta olup onun yanında bulunmuştu. Dolayısıyla bu aynı zamanda bir "Hakku'l-Karâbe", yani akrabalık hakkı idi. İşte bu noktadan sonra Ali evladının onları (Tâlibiyyîn) Ehl-i Beyt dairesinden uzaklaştırma süreci başlamıştı. Ali evladı onların bu görüşlerini reddetmekle birlikte, Ehl-i Beyt olma noktasındaki onların delilleri olan akrabalık ve dinî mevkii yeterli görmemişler, kendilerinin

sadece Rasûlullah'ın amcaoğlu Hz.Ali vasıtasıyla değil, özellikle kızı Fâtımâtü'z-Zehrâ yoluyla Ehl-i Beyt olma hakkına sahip olduklarını ifade etmişlerdir.

İşte Benî Hâşim'den her bir kol, gerçek Ehl-i Beyt'in kendisinin olduğunu, dolayısıyla da hilâfet hakkının sadece kendisine ait olduğunu savunmuştur. Tabi böyle bir iddia ile ortaya çıkan herbir kolun iddiası sağlam bir temele dayanmadığından dolayı diğer kollar tarafından kabul edilmemiştir. Benî Hâşim'e mensup bir çok kimse siyâsî birtakım beklentiler için kendi başına ortaya çıkmış, diğerlerini de kendisine tâbî olmaya çağırmıştır. Burada bizim gayemiz, Benî Hâşim'in İslâmî dönemdeki siyâsî mücadelelerini ortaya koymak değil, bilakis, İslâmî dönemde Rasûlullah'a nisbet edilmiş rivâyetlerle birtakım sağlam târihî rivâyetler çerçevesinde yaygın olan "Ehl-i Beyt" tanımlamasını açıklamak olacaktır.

Ehl-i Beyt konusunda en eski görüşü yansıtan en eski rivayet Zeyd b. Erkam'ın rivayetidir. Zeyd b. Erkam Rasûlullah'dan naklederek şöyle demiştir; "Rasûlullah, Mekke ile Medine arasında "Hum" denilen yerde bize hitap etti. Allah'a hamd ve senâdan sonra şöyle dedi: "Dikkat edin ey insanlar, ben de bir beşerim ve Rabbimin elçisi bana geldi, ben de onu kabul ettim. Ben size iki önemli şey (Sekaleyn) bırakıyorum, onlardan birincisi, kendisinde hidayet ve nur olan Allah'ın kitabıdır. Allah'ın kitabına uyun ve ona sınıksız sarılın." Sonra şöyle devam etti: "...ve Ehl-i Beyt'im... Ehl-i Beytim hususunda size Allah'ı hatırlatırım.(Bunu üç defa tekrar etti). Bunun üzerine Husayn, Zeyd'e: "Kimdir Ehl-i Beyt'i ya Zeyd...?, onun hanımları Ehl-i Beyt'i değil mi?" diye sordu. Zeyd: "O'nun hanımları Ehl-i Beyt'tirler. Ancak O'nun Ehl-i Beyti Rasûlullah'tan sonra kendilerine sadakanın haram olduğu kimselerdir" diye cevap verdi. Husayn: "Peki onlar kimler?" deyince, Zeyd: "Onlar, Âl-i Ali, Âl-i Akil, Âl-i Ca'fer ve Âl-i Abbâs'dır" dedi. (Müslim,2418). Bu hadisten Ehl-i Beyt kavramının, Âl-i Ali, Âl-i Akil, Âl-i Ca'fer ve Âl-i Abbâs'ı içerisine aldığı anlıyoruz. Yani bu ifade, Ehl-i Beyt'i, daha önce ifade ettiğimiz gibi, Benî Hâşim'den kendi döneminde "Beyt" ve "Şeref"i kendisinde toplayan Abdulmuttalib evladından, Âl-i Ebi Tâlib ve Âl-i Abbâs'a hasretmektedir. İslam'da Ebû Tâlib ve Abbâs'ın rollerinin önemi bilinen bir gerçektir. Bunlar, daha önce cahiliye döneminde Kureyş'in eşrafından olup, Beytül-Haram'ın koruyuculuğuna sahip olmuşlardır. Ebû Tâlib, Rasûlullah'ı müdâfaa etmekle birlikte Kureyş'in eziyetlerine karşı onu himaye etmiş, Abbâs ise Medine döneminde Rasûlullah için Mekke'de habercilik görevi üstlenmiştir. Taberânî'nin, Muhammed (el-Bâkir) b. Ali b.

Hüseyin'den naklettiği şu rivayet de bu hadisi destekler mahiyettedir. "Nebi (s.a.v)'e küçük olarak bizden sadece Hasan, Hüseyin, Abdullah b. Abbâs ve Abdullah b. Ca'fer biat etmiştir".

Hz.Fâtıma'nın soyundan olan Ali Evladı, İmam Ahmed, Tirmîzî ve Taberânî'nin, Ümmü Seleme'den naklettikleri "Ehl-i Kisa" hadisini kendi görüşleri için delil olarak kabul etmişlerdir. Hadis şu şekildedir; "Ey Ehl-i Beyt Allah sizden her türlü pisliği giderip sizleri tertemiz kılmak ister" ayeti nazil olunca Rasûlullah, Ali, Fâtıma, Hasan ve Hüseyin'in üzerlerine örtüsünü örtmüş ve: "Ey Allah'ım bunlar benim Ehl-i Beytimdir, onlardan her türlü pisliği gider ve onları tertemiz kıl" diye dua etmiştir." (Tirmizi, Menakıb,54) Bu hadis, bazen Abdullah b. Abbâs'a, bazen de Ümmü'l-Mü'minin Hz.işe'ye isnad edilmiştir. Bu da Ali Evladı tarafından, gerek Hz.işe'nin gerekse Abbâsilerin bizzat kendi ağızlarından Ehl-i Beyt olmadıklarını itiraf ettikleri şeklinde yorumlanmıştır. Yine onlar, aynı hadis'in Ümmü Seleme'den nakledilmiş olmasıyla da Ümmü Seleme'yi, dolayısıyla da Rasûlullah'ın hanımlarını Ehl-i Beyt olmaktan istisna etmektedir, şeklinde yorumlamışlardır.

Müfessirler ve dilbilimciler de Ehl-i Beyt'in tanımlanması hususunda ihtilaf etmişlerdir. Bazı müfessirler bunu sadece Rasûlullah'ın hanımlarına hasrederlerken, dilbilimciler ise, Rasûlullah'ın evlatlarını, hanımlarını ve akrabaları olan tüm erkekleri içine alacak şekilde tanımlı genişletmişlerdir. Diğer bir görüş ise Rasûlullah'ın evlatları, hanımları, kızlarının kocaları, torunlar ve akrabaları şeklindedir. Bu noktada yapılan diğer bir tanımlama Rasûlullah'ın mevâlisini içine alırken, diğer biri Rasûlullah'ın: "Selman bizden, Ehl-i Beyt'tendir" diyerek bu kavram içerisine dahil ettiği Selmân gibi ashaba da şamildir şeklindedir.

Sekaleyn hadisine tekrar dönecek olursak, Rasûlullah bu rivayette, daha önce ifade ettiğimiz dört Arap evine işaret etmektedir.(EI², "Ahl al-Bayt", Müslim, 2418) Bu da kişinin yakınlarının (İtretinin), evlatlarından, evlatlarının evlatlarından ve amcaoğullarından olan akrabaları olduğunu ifade etmektedir.

Müfessirler ve dilbilimcilerin Ehl-i Beyt'in tanımlanması noktasında ihtilaf ettikleri gibi, fakihler de ihtilaf etmişlerdir. Bunlardan İmam Malik ve İmam Ebû Hanîfe, biraz önce ifade ettiğimiz dört Arap evini değil, tüm Benî Hâşim'i içine alacak şekilde tanımlı genişletirlerken, İmam Şâfiî, Benî Hâşim'e, Benî Muttalib b. Abdimenâf'ı da ilave etmektedir. O bu noktada şu tarihî rivayete dayanmaktadır. "Rasûlullah, kendisine "Emrolunduğun gibi dosdoğru ol ve aşiretini uyar" ayeti nazil olunca, kabilesinden olan Benî Hâşim ve Benî Muttalib

b. Abdimenâf'dan kırkbeş kişiyi çağırmişti. Onlara hitap etti ve : "Yönetici (Komutan) durumunda olan kişi ehline yalan söylemez. Kendisinden başka ilah olmayan Allah'a yemin ederim ki ben, özelde size, genelde ise tüm insanlara gönderilmiş Allah'ın elçisiyim.." demişti."

Sonuç olarak, Ehl-i Beyt kavramı başlangıçta, cahiliye döneminde putlar evinin bekçiliğini ifade ederken, daha sonra İslamdan önce ve sonra, Kabe'deki vazifelerden sorumlu olanları ifade etmiştir diyebiliriz. Daha sonraları ise bu tanım sadece Rasûlullah'ın Ehl-i Beyt'ini, yani onun ev halkını ifade etmiştir. Bu kavram asıl itibariyle, Âl-i Muhammed kavramıyla da aynı manayı ifade etmekte ve tabii şekliyle Rasûlullah'ın hanımlarını, erkek ve kız evlatlarını içine aldığı gibi, en doğru ve en eski rivayete dayalı olarak, Âl-i Ali, Âl-i Akil, Âl-i Ca'fer ve Âl-i Abbâs'a da şâmil olmaktadır. Rasûlullah'ın vefatından sonra da, Ehl-i Beyt bir liderin başkanlığında ittifak etmemişlerdir. Bu da, Ehl-i Beyt taraftarlarının güçlerinin bölünmesine dolayısıyla da H.I. asır içerisinde cereyan eden siyâsî hadiselerde Ehl-i Beyt taraftarlarının başarısız olmasına neden olmuştur. Bu noktada Ehl-i Beyt'ten Abbâsiler, amcaoğulları olan Ehl-i Beyt'ten Ali Evladının geçirdikleri tecrübelerden istifâde ettiler ve siyâsî liderliği ele geçirme noktasında ne "Hakku'l-Hurme" olan dînî liderliğin, ne de "Hakku'l-Karâbe" olan Rasûlullah'a yakın olmanın yeterli olmadığını, bunlara ilaveten ve özellikle "Hakku'l-Kuvve" olan güce sahip olmanın gerekliliğini anladılar. İşte bu yüzden Abbâsiler, dört asırı aşkın bir süre istedikleri şeye sahip oldular. Abbâsiler'in, güçsüzlerin bir çoğunun desteğini kazanma noktasında Ehl-i Beyt'ten İnam Rıza'nın kullandığı propagandayı kullanması şaşılacak bir durum değildir. O bu propagandasında "Biz o yerde güçsüz düşürülenlere lütufda bulunmak, onları önderler yapmak, ve onları vâris kılmak istiyorduk.." (Kasas 28:5) ve "Kendileriyle savaşılanlara (Mü'minler'e), zulme uğramış olmaları sebebiyle, (savaş konusunda) izin verildi.Şüphe yok ki, Allah onlara yardıma mutlak surette kadirdir." (Hac 22:39), ayetlerini okuyordu.

Ehl-i Beyt'in bizzat Benî Hâşim içerisinde bile net bir tanımının yapılamamış olması, Ehl-i Beyt taraftarlarının, farklı görüşler nedeniyle güçlerinin bölünmesine neden olmuştur. İşte Ehl-i Beyt'ten Abbâsiler'in hilâfeti ele geçirmeleriyle Ehl-i Beyt'ten Benî Hâşim, dînî ve siyâsî liderliklerine tekrar dönmüş oldular. Ancak şu bir gerçektir ki, her durumda gerek Benî Hâşim'in kendi içerisinde gerekse Benî Hâşim'in dışında Ehl-i Beyt'in tanımlanmasındaki ihtilaf sona ermemiştir.

